Seat No. : _______________

DN-117

December-2013

B.A. (Sem.-I)

Core – 101 : Economics

(Elementary Economics)

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. અર્થશાસ્ત્રની અછતને લગતી વ્યાખ્યા સમજાવો. આ પહેલાંની વ્યાખ્યાઓ કરતાં તે કઈ રીતે ચઢીયાતી છે ? **14**

Explain the scarcity oriented definition of Economics. In what respect, it is superior to earlier definition ?

અથવા/OR

નીચેના વિશે તફાવત સ્પષ્ટ કરો : (ગમે તે **બે**)

Distinguish between the following : (Any **two**)

(a) એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર અને સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્ર
Micro Economics and Macro Economics.

(b) મુક્ત વસ્તુઓ અને આર્થિક વસ્તુઓ
Free goods and economic goods.

(c) નાણાંકીય આવક અને વાસ્તવિક આવક
Monetary income and real income.

2. ઘટતા સીમાન્ત તુષ્ટિગુણના નિયમની ટીકાત્મક સમીક્ષા કરો. **14**

Critically examine the law of Diminishing Marginal Utility.

અથવા/OR

માંગનો અર્થ આપી, માંગનો નિયમ આકૃતિની મદદથી સમજાવો. તેના અપવાદોની ચર્ચા કરો.

Define the term 'Demand'. Explain the law of demand with diagram, and discuss its exceptions.

3. સમજાવો : **14**

Explain :

(a) પુરવઠા અને જથ્થા વચ્ચેનો તફાવત
The difference between supply and stock.

(b) પુરવઠાની મૂલ્ય સાપેક્ષતાને અસર કરતાં પરિબળો
The factors affecting elasticity of supply.

અથવા/OR

પૂર્ણ હરિફાઈવાળા બજારમાં માંગ અને પુરવઠા દ્વારા કિંમત કેવી રીતે નક્કી થાય છે તે આકૃતિની મદદથી સમજાવો.

Explain with the help of diagram, how price is determined by the demand and supply in the perfectly competitive market.

4. શ્રમ વિભાજન એટલે શું ? શ્રમ વિભાજનના લાભ અને ગેરલાભ વર્ણવો. **14**
Define Division of Labour. Describe the merits and demerits of division of labour.

અથવા/OR

ઉત્પાદનની વ્યાખ્યા આપો. ઉત્પાદનના સાધન તરીકે ભૂમિનો અર્થ સમજાવી તેના લક્ષણો ચર્ચો.
What do you mean by production ? Discuss the meaning and characteristics of "Land" as a source of production.

5. (A) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : **14**
Choose the correct option :

(1) અર્થશાસ્ત્રની કલ્યાણલક્ષી વ્યાખ્યા _______ અર્થશાસ્ત્રીએ આપી છે.
(a) પ્રો. એડમ સ્મિથ
(b) પ્રો. માર્શલ
(c) પ્રો. રોબિન્સ
The wealth-oriented definition of economics is given by _______.
(a) Prof. Adam Smith
(b) Prof. Marshall
(c) Prof. Robbins

(2) વસ્તુમાં રહેલ જરૂરિયાત સંતોષવાના ગુણને _______ કહે છે.
(a) માંગ
(b) તુષ્ટિગુણ
(c) સંપત્તિ
The want satisfying quality in a good is called _______.
(a) Demand
(b) Utility
(c) Wealth

(3) કોઈપણ વસ્તુને જ્યારે એક-એક સ્થાનેથી બીજા સ્થાને લઈ જવામાં આવે ત્યારે તુષ્ટિગુણમાં જે વધારો થાય છે તેને ________ તુ.ગુ. કહે છે.
(a) સ્થળલક્ષી
(b) સમયલક્ષી
(c) સેવાલક્ષી
Utility can be increased by transporting a good from one place to another, this is known as ________ utility.
(a) Place utility
(b) Time utility
(c) Service utility

(4) હીરામાં ઉંચા પ્રમાણમાં _________ રહેલ છે.
(a) ઉપયોગીતા મૂલ્ય
(b) સેવા મૂલ્ય
(c) વિનિમય મૂલ્ય
Diamonds have a very high _________.
(a) value in use
(b) value in service
(c) value in exchange

(5) જે વસ્તુઓ ગ્રાહકની જરૂરિયાતો પ્રત્યક્ષ રીતે સંતોષે છે તે વસ્તુઓને ________ કહે છે.

(a) મૂડી વિષયક વસ્તુઓ

(b) વપરાશી વસ્તુઓ

(c) ઉત્પાદક વસ્તુઓ

________ are those goods which satisfy consumers' wants directly.

(a) Capital goods

(b) Consumer goods

(c) Producer's goods

(6) માંગમાં વધારો ઘટાડો _______ પર આધારિત છે.

(a) કિંમત

(b) પુરવઠો

(c) અન્ય પરિબળો

Increase or decrease in demand is due to the change in _______.

(a) price

(b) supply

(c) other factors

(7) માંગની મૂલ્ય સાપેક્ષતા શોધવાનું સૂત્ર ________ છે.

(a) $\frac{\text{માંગમાં ટકાવારી ફેરફાર}}{\text{કિંમતમાં ટકાવારી ફેરફાર}}$

(b) $\frac{\text{કિંમતમાં ટકાવારી ફેરફાર}}{\text{માંગમાં ટકાવારી ફેરફાર}}$

(c) $\frac{\text{માંગમાં ટકાવારી ફેરફાર}}{\text{પુરવઠામાં ટકાવારી ફેરફાર}}$

Elasticity of demand can be calculated by ________.

(a) $\frac{\text{Percentage change in demand}}{\text{Percentage change in price}}$

(b) $\frac{\text{Percentage change in Price}}{\text{Percentage change in Demand}}$

(c) $\frac{\text{Percentage change in Demand}}{\text{Percentage change in Supply}}$

(8) ______ માંગરેખા આડી ધરીને (OX) સમાંતર હોય છે.

(a) સંપૂર્ણ મૂલ્ય અનપેક્ષ

(b) સંપૂર્ણ મૂલ્ય સાપેક્ષ

(c) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

______ demand curve is parallel to the horizontal axis.

(a) perfectly inelastic

(b) perfectly elastic

(c) None of the above

(9) વસ્તુ કિંમત અને પુરવઠા વચ્ચે ________ સંબંધ છે.

(a) સ્થિર

(b) વ્યસ્ત

(c) સીધો

The quantity supplied varies ________ with price.

(a) constant

(b) inversely

(c) directly

(10) પુરવઠા વિધેય _________ રીતે દર્શાવી શકાય.
(a) D = f(p)
(b) S = f(p)
(c) p = f(s)
Supply functions can be expressed as _________.
(a) D = f(p)
(b) S = f(p)
(c) p = f(s)

(11) જ્યારે પુરવઠામાં ઘટાડો થાય છે ત્યારે પુરવઠા રેખા ________ તરફ ખસે છે.
(a) જમણી બાજુ
(b) ડાબી બાજુ
(c) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં
When there is a decrease in supply, the supply curve shifts from ________.
(a) left to right
(b) right to left
(c) none of the above

(12) જો માંગ સ્થિર રહે અને પુરવઠો વધે તો કિંમત ______ છે.
(a) ઘટે
(b) વધે
(c) સ્થિર રહે
If demand remains constant and supply increases, the price ______.
(a) decreases
(b) increases
(c) remains constant

(13) ઉત્પાદનના તમામ સાધનો પૈકી માત્ર ________ નકારાત્મક આવક પ્રાપ્ત કરે છે.
(a) ભૂમિ
(b) શ્રમ
(c) નિયોજક
Among all the factors of production, only the ________ can receive a negative reward.
(a) Land
(b) Labour
(c) Entrepreneur

(14) મૂડી એ ઉત્પાદનનું સૌથી ________ સાધન છે.
(a) જડ
(b) ગતિશીલ
(c) અગતિશીલ
Capital is the most ________ factor of production.
(a) Rigid
(b) Mobile
(c) Immobile